

Nr 599.

Av herr Norup m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 235, angående lönereglering för lärare vid statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter, m. m.

I propositionen 1950:235 har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt förslag angående lönereglering för lärare vid statsunderstödda folkhögskolor och lantbruksundervisningsanstalter m. m. Beträffande lantbruksundervisningsanstalterna föreslås på flera punkter avvikelser från det förslag till lönereglering, som framlagts av 1941 års lärarlönesakkunniga (SOU 1949:50). Dessa avvikelser innebära betydande försämringar för lärarpersonalen, vilka enligt vår mening icke äro motiverade. Särskilt vilja vi framhålla följande.

Lärarlönesakkunniga ha föreslagit, att ämneslärare vid lantbruksskolor skulle placeras i lönegrad Ca 22 såsom ordinarie, lönegrad Ce 20 såsom extra ordinarie och lönegrad Cg 18 såsom extra. För denna löneställning ha de sakkunniga särskilt åberopat, att lärare i motsvarande praktiska läroämnen vid högre kommunala skolor tillhöra dessa lönegrader. Förslaget har tillstyrkts bl. a. av statens lönenämnd, medan lantbruksstyrelsen samt Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund förordat höjning av löneställningen med en lönegrad (Ca 23, Ce 21, Cg 19), särskilt med hänsyn till att de förutom en omfattande undervisning hade att fullgöra de speciella och ansvarsfulla arbetsuppgifter, som följde med lantbruksskolornas internatskolor. I propositionen åter föreslås lönegraderna Ca 20, Ce 18 och Cg 17. Härför åberopas pågående tjänsteförteckningsrevision och att lärarlönesakkunniga i utlåtande över ett av 1946 års skolkommision framlagt förslag förordat, att arvudet till yrkeslärarna vid de centrala verkstadsskolorna skulle avvägas efter 20 lönegraden.

Det må framhållas, att skolkommisionen beträffande de centrala verkstadsskolorna föreslagit, att för yrkeslärarna i avdelningar för kokerskor i storkök, klännings sömmerskor m. fl. skulle fordras den utbildning, som vore eller kunde bli föreskriven för hushållslärlarinna respektive yrkeslärlarinna i sömnad. De lärare, som förvärvat nämnda utbildning och hade full tjänstgöring, borde hänföras till lönegraderna Ca 22, Ce 20 eller Cg 18. Yrkeslärare, som icke inneha nämnda kompetens, borde placeras två lönegrader lägre. Med »full tjänstgöring» skulle därvid förstås 37 veckotimmar

yrkesarbete och 4 veckotimmar teoretisk undervisning under 35 veckor samt 45 veckotimmar yrkesarbete under återstoden av arbetsåret.

I sitt utlåtande över detta förslag ansågo sig lärarlönesakkunniga icke kunna förorda en definitiv lönereglering för de centrala verkstadsskolorna. De framhöllo, att utredningar påginge om yrkesundervisningsväsendets organisation och därmed sammanhängande statsbidrags- och lönefrågor. Vidare hade skolkommissionen ännu icke slutbehandlat frågan om den lämpliga arbetstiden vid dessa skolor. Genomförandet av en differentierad 9-årig skola, organiserad med bl. a. en yrkesbetonad avgångsklass, kunde dessutom inverka på förhållandena vid de centrala verkstadsskolorna. På grund härav kunde lärarlönesakkunniga endast framlägga förslag till en provisorisk lönereglering, varvid arvodena uppräknades i samma omfattning som skett beträffande lönen i den lönegrad, vilken tidigare legat till grund för arvodets bestämmande.

Lärarlönesakkunniga ha alltså icke ingått i saklig prövning av löneställningen för yrkeslärarna vid de centrala verkstadsskolorna. Det är då knappast befogat att — såsom skett i propositionen — återropa deras förslag till en provisorisk arvodesreglering vid dessa skolor såsom skäl för en sänkning av deras förslag till definitiv lönegradsplacering av lärarna vid lant-hushållsskolorna.

Vid lant-hushållsskolorna har det ej ifrågasatts, att lärarnas tjänstgöring skulle omorganiseras. Det är avsett, att de skola ha full tjänstgöring hela året — bortsett från semestertid. Om skolan ej kan bereda dem full tjänstgöring, skulle de få fyllnadstjänstgöring på annat håll. Även om frågan om fyllnadstjänstgöring ej upptages till slutlig behandling i propositionen, är det avsett, att lönegraden skall bestämmas med utgångspunkt från en tjänstgöring omfattande hela året, bortsett från semester. Skolorna äro dessutom förenade med internat, vilket, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, medför speciella och ansvarsfulla arbetsuppgifter vid sidan av undervisningen. Något skäl mot att nu fastställa en definitiv lönegradsplacering för dessa lärare kan därför knappast anföras. Deras tjänstgöringsförhållanden äro så speciella, att deras löneställning ej kan återropas vid inplacering i lönegrad av andra befattningshavargrupper.

Lant-hushållslärarynnornas utbildning är närmast jämställd med skolkökslärarynnornas. Om någon av dessa kategorier skall anses ha den mera kvalificerade utbildningen, är det lant-hushållslärarynnorna, vilkas utbildning spänner över ett större område än skolkökslärarynnornas. Vid 1948 års riksdag beslöts en definitiv lönereglering för övningslärare, varvid lärarinnor i hushållsgöromål vid kommunala flickskolor samt vid folk- och småskoleseminarier, där undervisningen avsåg äldre elever och ansågs särskilt kvalificerad, hänfördes till lönegrad Ca 20. Det kan då icke vara rimligt att placera lant-hushållslärarynnorna i samma lönegrad. Under kurstid,

vilken omfattar 44 veckor årligen, äro dessa upptagna av arbete hela dagen och måste dessutom ägna sig åt eleverna på kvällarna. Under kursfri tid måste de ägna sig åt förberedelse- eller avslutningsarbeten, skoljordbruket eller eventuellt fullgöra fyllnadstjänstgöring på annat håll. Deras lediga tid utgöres endast av semester. I jämförelse härmed få nämnda skolköks-lärarynnor anses ha en lindrigare tjänstgöring. Deras läsår omfattar i regel 39 veckor, och under övrig tid av året ha de ferier. Under läsåret är deras tjänstgöring begränsad till 30 lektionstimmar i veckan. Även om hänsyn tages till att de måste ägna mycken tid vid sidan av lektionstid till förberedelser, inköp av mat m. m., måste de dock anses ha ett lindrigare arbete än lanthushållslärarynnorna. Därtill kommer, att det vid lanthushållsskolorna är fråga om yrkesutbildning, vilket icke är fallet med nämnda undervisning i hushållsgöromål. Undervisning i hushållsgöromål av mera yrkesbetonad karaktär har vid praktiska mellanskolor ansetts motivera lönegraden Ca 22.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen nu måtte besluta om definitiv löne reglering för lärarpersonalen vid lanthushållsskolorna, att träda i kraft fr. o. m. den 1 juli 1951, samt att ämneslärare vid dessa skolor därvid bliva inplacerade i lönegraderna: ordinarie i Ca 22, extra ordinarie i Ce 20 och extra i Cg 18.

Stockholm den 25 april 1950.

Sam. B. Norup.

Eric Nilsson
i Svalöv.

Stig F. Hansson
i Önnarp.

Johan Ahlsten.

Gustaf Svensson
i Vä.

Gunnar Ericsson
i Näs.

Karl Andersson
i Björkäng.

Per Svensson
i Stenkyrka.

Carl Östlund.

Gunnar Larsson
i Luttra.

Sven J. Vigelsbo.

Folke Kyling.

Hj. R. Nilson.

David Boman
i Stafsund.